

CENTAR ZA JEZIČNA ISTRAŽIVANJA

Filozofskog fakulteta u Rijeci

cji.uniri.hr

dr. sc. Cecilija Jurčić Katunar

Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci

Identifikacija kognitivnog modela boli – mogući pristupi i metode

Četvrtak, 8. 12. 2016.

Predavaonica 104, Filozofski fakultet u Rijeci

14:00 – 15:30

Sažetak:

Kako je bol fenomenološki dostupna tek nositelju iskustva, što predstavlja prepreku objektivne kategorizacije u jezičnome mediju, želeći je učiniti dostupnom za sugovornika, pacijenti opisuju bol vrlo detaljnim i elaboriranim metaforičkim scenarijima, najčešće onima koji se odnose na neki oblik oštećivanja tijela – osiguravajući takvim utjelovljenim metonimijskim i metaforičkim profiliranjima adekvatnu imaginativnu simulaciju subjektivna iskustva za primatelja.

Dinamika stvarne diskursne situacije nalaže da se uz lingvistički oblik metaforička izraza i pozadinsku konceptualnu strukturu (dvodimenzionalni model klasične kognitivne teorije metafore) u obzir uzima i komunikacijski potencijal takova izraza, naime sudionici u komunikaciji pretpostavljaju optimalnu relevantnost iskaza pri čemu je konvencionalni, a još češće inovativni metaforički izraz ponekad relevantniji od alternativnih jezičnih izbora.

Rekonstrukcijom i postavljanjem u suodnos semantičke (opće) i pragmatičke (konkretne) motivacije metaforičkih jezičnih konstrukcija, s jedne valja induktivno (i s oprezom) pristupiti uopćavanju od konkretnoga jezičnog materijala ka pojmovnim strukturama i konačno cjelovitome kognitivnome modelu/kognitivnim modelima boli, a s druge analizirati i tumačiti kreativne i inovativne odmake individualnih metaforičkih ostvaraja motivirane konkretnom komunikacijskom situacijom.

Pučki model boli, kakav se daje rekonstruirati iz spontanah iskaza pacijenata, svjedoči se kao jedinstveno, cjelovito iskustvo i u konzistentnome je raskoraku spram ekspertnoga modela boli utemeljenoga na suvremenim interdisciplinarnim znanstvenim spoznajama prema kojemu je bol vrlo složen fenomen koji se sastoji od barem triju odvojenih aspekata kojima se može/ treba zasebno pristupati, što otvara mogućnost rasprave o njihovu mogućem usklađivanju, s vrlo konkretnim benefitima, kakvi su primjerice unapređivanje postojećih upitnika i skala za samoprocjenu boli, ali i općenito kvalitetnija i učinkovitija komunikacija između pacijenata i medicinskog osoblja.